

Обраћање Вука Јеремића, министра спољних послова Републике Србије, на петој амбасадорској конференцији, Београд, 16. 1. 2012.

Драги министре Портас,

Поштовани дојену дипломатског кора,

Екселенције,

Даме и господо,

Изузетно ми је задовољство да вам пожелим добродошлицу на пету Амбасадорску конференцију Министарства спољних послова Републике Србије.

Драги Пауло, хвала ти што си нам указао част својим присуством, и хвала на континуираној подршци Поругала Србији у њеном европском процесу.

Желео бих такође да изразим топлу добродошлицу дипломатском кору. Радујем се наставку сарадње у 2012. години и заједничком раду на продубљивању наших веза, заснованим на узајамном уважавању.

Амбасадорима наше земље желим да упутим изразе искреног поштовања. Захваљујући у великој мери вашој марљивости и напорном раду, истрајали смо у спровођењу конзистентне спољне политике током протекле четири године, у складу са мандатом који су грађани Србије поверили овој влади. Желим да вам се захвалим на истрајности у

Стање у свету као у време Француске револуције

Пише: Вук Јеремић
субота, 04 фебруар 2012 20:03

представљању, заштити и промовисању наших државних и националних интереса под изузетно тешким околностима.

Екселенције,

Живимо у доба великих промена. Практично је немогуће предвидети како ће свет изгледати, чак и у не тако далекој будућности.

По мом мишљењу, овакво стање умногоне подсећа на период Француске револуције. Како се њен утицај ширио Старим континентом и изван њега, тако су њене политичке и друштвене последице постајале све разноврсније. Док је нација за нацијом устајала борећи се за промену односа, једина константа у том процесу била је то да, након што би утицај револуције досегао одређену земљу, тамо више ништа није остајало исто као пре. Геополитичке последице за међународни систем биле су без преседана и потпуно непредвидиве. Размишљајући о том периоду, филозоф и политички мислилац Алексис де Токвил записао је да су „главни владари континента били припремљени за све осим за оно што се заправо догодило”.

Слично томе, савремени свет је затечен серијом ломова, чији крајњи исход није могуће сагледати. „Срећемо се овде усред превирања чији је обим без преседана”. Тим речима, на конференцији у Немачкој, пре нешто више од два месеца, Хенри Кисинџер је описао актуелне догађаје.

Сва је прилика да ће високи ниво геополитичке променљивости потрајати још неко време - са потенцијалом преусмеравања међународног устројства у неочекиваним правцима, и уз непосредност која би све могла да изненади. Док се утврђени обрасци мењају, број полова расте, а правила бивају редефинисана, свеобухватно репозиционирање се убрзава. Како се ово клупко буде одмотавало, тако ће се и капацитети старих сила да пресудно утичу на догађаје по свој прилици смањивати.

Екселенције,

Верујем да најмање три променљиве у све сложенијој глобалној једначини захтевају нашу посебну пажњу. Прва је оснажење грађанства. Људи устају против политичког и економског потчињавања. Осећаји немаштине, потхрањени моменталном доступношћу информација из целог света, увећавају незадовољство постојећим условима.

Не доводећи у сумњу етичку димензију борбе за демократију, јасно је да ће се неизвесност у многим крајевима планете повећати услед покрета за већим оснажењем грађанства. Безбедност ће додатно бити угрожена обнављањем етничких, верских и племенских нетрпељивости – од којих су многа била дуго потискивана. Овакав развој догађаја могао би имати далекосежне последице, у великој мери и изван области које су директно погођене, на пример Блиског истока.

Друга променљива у новој глобалној једначини полази од легитимних позива за прерасподелу моћи и утицаја у међународној арени. Они стижу из различитих праваца, области и у разним формама. Појава Бразила, обнова Русије, раст Индије, успон Кине, самоувереност Јужне Африке, међу главним су узроцима овог феномена, као и динамизам бројних регионалних сила – попут Немачке и Турске.

Како се капацитети сваког од њих буду увећавали, они ће стицати већи степен утицаја на дешавања у свету око њих.

Историја нас подсећа да је изузетна вештина потребна да би се кроз суштинске промене у односима великих сила прошло без опасних трвења. Охрабрује, међутим, то што развијенији актери – који су, заправо, архитекте, главни уживаоци и браниоци статуса кво – прећутно признају да ће промене постојећег устројства глобалног управљања морати да се догоде.

Оштрија противреакција за сада изостаје захваљујући пре свега неумитном тренду у глобалним финансијама, који је довео до замене традиционалних улога између земаља дужника и земаља кредитора. Као што је рекао један од водећих светских дипломата, „не можеш бити груб према свом банкарџу”.

Ово ме доводи до треће променљиве у сложеној глобалној једначини – онога што су многи окарактерисали као најразорнију економску катастрофу са којом се свет суочио

још од времена Велике депресије тридесетих година прошлог века. Њен епицентар је на почетку био у САД. Сада је у Европској унији.

Месецима се већ Унија бори са проблемом задужености земаља чланица – најозбиљнијим изазовом са којим се до сада суочио европски пројекат. Овај проблем се претвара у дубоку кризу управљања.

Њене размере и последице, које се још увек не могу у потпуности сагледати, неизбежно ће утицати на будућност Балкана. Већ сада се суочавамо са чињеницом да је у многим крајевима Уније ентузијазам за проширење значајно опао.

Али то неће утицати на стратешко опредељење наше владе да учврсти место Србије у Европи.

Испуњење овог циља пре свега се односи на модернизацију и успостављање стандарда. Он нас обавезује да наставимо са достизањем виших нивоа ефикасности, транспарентности и одговорности – неопходних за дугорочни просперитет наше нације.

Зато ћемо са процесом реформи убрзано наставити. Његове основе су критеријуми које је Европски савет поставио у Копенхагену 1993, као и услови регионалне сарадње установљени деценију касније оквиром Стабилизације и придруживања.

Наша влада ће наставити да њихово испуњавање поставља као један од приоритета – без обзира на то када ће бити могуће постићи консензус у оквиру ЕУ, неопходан за било који од формалних корака у процесу интеграција.

Екселенције,

Током четворогодишњег мандата владе, неуморно смо радили на помирењу народа Балкана. Поред пуне сарадње са Трибуналом у Хагу, Србија је, са председником

Тадићем на челу, учинила значајне кораке ка затварању болних поглавља у новијој историји региона.

Али да би дошло до истинског помирења, морамо спречити да се легитимни захтеви за правдом изобличе у позив на освету или покушаје приписивања колективне кривице.

Стављање тачке на непријатељства је коначни циљ помирења. Не сме се дозволити да јучерашње трагедије ограниче било чију спремност да се окрене ка бољој, инклузивнијој и толерантнијој сутрашњици.

По нашем мишљењу ово је најсолиднији основ на коме се може градити заједничка будућност. Са своје стране, Србија ће у 2012. години посветити посебну пажњу обезбеђивању мира и стабилности на Западном Балкану.

Поносни смо на чињеницу да је у 2011. Београд био у симболичком смислу престоница регионалне сарадње. Прошле године, успешно смо председавали Централноевропском иницијативом, Јадранско-јонском иницијативом и Регионалном иницијативом за миграције, азил и избегла лица. Тренутно председавамо најзначајнијом – Процесом сарадње у Југоисточној Европи – као и Организацијом за црноморску економску сарадњу. За неколико месеци овде ће се одржати и Други форум Алијансе цивилизација Уједињених нација за Југоисточну Европу.

Стање у свету као у време Француске револуције

Пише: Вук Јеремић
субота, 04 фебруар 2012 20:03

